

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплатате се шаље уредништву у Београду „Краљ Миланова“ ул. бр. 16., а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским 8 динара. Жандармима годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се по овој цене могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлежним у оште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ШТА СВЕ ПРАКТИКУЈУ ЛОПОВИ

IV. Знаци.

(наставак)

a.) Графички знаци.

Овде спадају и цигански знаци. Куд год Цигани прођу, они остављају иза себе знаке, не само ако су ту били, већ и ако су какав злочин извршили. Али у том случају такви знаци остављају се у скривенијем облику и на месту, које је теже наћи. Најчешћи је њин знак троугао, којим се вељда хоће да представи харфа; тај знак оставља се већином онда, ако је Циганин једну ноћ преконачио под кровом. Исто тако вешају се разне крпе о кућу, плотове, дрвеће и т. д., и то је поуздан знак, да су ту били Цигани. Они су већ пре толико стоећа умели да народ обмањују, да су те крпе враћбине и да у њима има болести, које ће прећи на онога, ко те крпе додирне. С тога се нико и не усуђује да их додирује, те оне служе као споразумни знак за све Цигане, који туда пролазе. Такви знаци већином се виђају поред путова и на раскршћима. Друго једно споразumno средство састоји се из увезаних гранчица, уплетених грана, па чак и из траве и сламе. Исто тако метну поред оног пута, којим су отишли, три камена један на други, највећи одзо, најмана озго.

Ако на путу има песка, голе земље или снега, онда су знаци начињени у облику линија; таквих линија има највише три, и она у средини показује правац, којим су Цигани отишли.

Разуме се да свих ових знакова има и код других скитничких лопова, али они доказују, да је онај, који их употребљава, ако није Циганин, имао послу с њима и у неколико постао њин.

Ваља нам пазити да не погрешимо и не узмемо за лоповске знаке оне знаке, што их путујуши оштрачи (шлајфери) цртају по оним кућама, у којима су узели на оштрене маказе, ножеве и т. с. Сличност тих знакова са лоповским знацима несумњиво се датира из времена, кад су оштрачи, уједно и оправљачи штитова, лутајући из места у место, били у искреном додиру са евакојаким скитницама.

Кад тако оштрач скупи једног дана извесан број ножева и маказа, њему би било просто немогућно, да за сваки комад зна који је чији, пошто један на други личи, кад на свакој кући не би забележио знак, који је метнуо и на предмете, што их је из те куће узео. Ти знаци показују нам читаву мемотехнику, у многом погледу су интересантни, али за наше циљеве су само у толико од значаја, што их морамо умети разликовати од лоповских знакова. Посумњамо ли у нарочитом случају, да ли имамо послу с оштрачким или лоповским знацима, онда нам не остаје ништа друго, но да каквог оштрача упитамо. Ти људи познају знаке и других оштрача.

б.) Знаци за споразумевање.

Ови знаци састоје се у састављању азбуке из разних положаја прстију. Ту се у главном употребљава позната азбука глувонемих. Н. пр. писме *A* представи се стиснутом писницом, а писме *O*, кад палац и кажипрст један други врховима додирују, а остали се прсти скупе. Али та азбука није општа, већ се мења према земљама, пределима, тако да, кад се два глувонема из далеких крајева састану, један другог не разумеју, и ако теже да се на једном језику споразумевају. Тада случај не ће бити код лопова, који су ту азбуку тако изменили, да је она за њихне циљеве постала готово интернационална. Исследник не мора да ту азбуку разуме, дosta је кад зна, да има таква врста споразумевања, којим се могу два скривца добро споразумевати преко дворишта, кроз прозоре. Исследник, који не води рачуна о тим споразумевањима, или сматра испод свог достојанства, да на то пази, не само да постаје смешан у очима притвореника, које ислеђује, но и истрагу води првидно, испуњава спољашњу форму. Такав чиновник не врши своју дужност нити у свом раду може имати успеха.

Друга једна врста споразума састоји се у томе, што од два лица једно прстом полако по ваздуху нешто пише, а друго, ако је само мало извежбано, веома лако то чита.

Ова врста знакова врло је опасна, нарочито у оним омиљеним, тако званим „суючавањима“.

Суючавати се могу неосумњичени сведоци. Таквим суючавањем могу се врло лако отклонити какви замашни неспоразуми и добити важни ослонци, који се у појединачним саслушањима не би добили. У осталом суючавања су увек штетна. Ко зна, како се лако могу споразумети два лопова с помоћу азбуке глувонемих и т. с., пазиће да им не да тако прости и згодну прилику, као што је суючавање.

Осем досле побројаних начина споразумевања, има их још много и много. Тако, осем при суючавању споразум се може постићи и приликом састанка притвореног са својим сродницима и пријатељима, макар и у присуству исследника. Више пута имаће исследник прилике, да се диви силини осећаја, с којима лица — за која он није мислио да су тако нежна, — јурну једно другом у загрљај, плачу, вичу и љубе се све дотле, докле исследник не увиди, да је било дosta болова и не разстави их.

У већини случајева цела та појава имала је само циљ, да се притворенику дода нека цедуља, турпија или да му се бар пришаће, како да се брани и на кога да се позове као на сведока. Исто тако дешава се, да обратно притвореник своме посетиоцу дода цедуљицу или какав мали предмет, који је умро да сакрије од чувара, или да нешто дошане. Тада начин споразумевања практикују лопови најрадије и највише.

Управа града Београда

Аве Лалман прича за један случај, како је љубазница једног притвореника, у тренутку кад се с њим пољубила, из својих уста у његова утиснула златник, с којим је притвореник одмах покушао да подмити чувара.

Исти писац вели, да су донешена деца веома опасна, пошто човеку ни на ум не пада, да притвореник, занимајући се с дететом и милујући га, може примити све, што му се преко детета попаље.

Разуме се да је потребна извесна вештина, да се на побројане начине, поред пажње, нешто прими или дâ, али ни један лопов није невешт и сви они имају по извесан степен кесарашке вештине.

Поводом тога навешћемо из са свим друге области један доказ, колико су вешти ти људи, и који ваља да нам послужи за пример, шта се све може учинити приликом поменутих састанака. Тако чувени немачки криминалиста Грос прича нам овај случај: „Један мој пријатељ, полицијски комесар, поручи ми једном да има нешто „интересантно“. Одем до њега и дознам, да има у притвору једног интернационалног кесараша, који је издржао казну и кога има да преда властима његове државе. Кесараш је био болестан те је полицијски комесар поступао с њим веома благо и обазриво. На дан пре свог поласка рекао је он комесару, да ће му „нешто“ показати. То „нешто“ било је сад продуцирано. Тада човек био је специјалиста у „припаљивању цигарета“. Он захтеваше од мене, да метнем нешто слично новчанику у унутрашњи цеп од капута, али да капут не закопчавам. За тим ме је замолио, да запалим једну цигарету, а њему да дам једну неприпаљену. За тим узе он свој пресавијени врскапут преко руке, као што се обично носи врскапут, приђе ми, врло се учтиво поклонивши, и замоли ме да припали своју цигарету на мојој. Пружих му цигарету, али, разуме се, пазих на књижицу, коју у место новчаника бејах метнуо у цеп врскапута. Од свега, што сам могао опазити, било је само то, што је тада човек цигарету мало дуже припаљивао и мало се невешто понашао. На име правио се, као да му се цигарета не ће да упади, тако да сам ја морао да неколико димова јаче повучем, као што то обично чиним, кад хоћемо да другоме олакшамо припаљивање цигарете.

На послетку сад је и кесарашева цигарета била упаљена. Он се поново учтиво поклони, ступи натраг и ја више нисам имао своје књижице, која је играла улогу новчаника. Он је испод пребаченог капута умео да тако вешто манипулише, да ми је књигу из цепа извукao, а да ја нисам осетио ни најмањег додира. Он је, дакако, умео правом кесарашком вештином обратити моју пажњу на своју невештину у припаљивању, мада сам ја знао шта ће бити.“

Помислите дакле, кад је тада лопов могао да неопажено нешто одузме својој жртви, која се само пасивно држала, колико ли је тек лакши посао одузимања и додавања, кад обе стране активно поступају па су се још претходно једним погледом, знаком, покретом споразумели, да нешто треба примити или дати.

Али ако би који веома разборит истражник хтео да отклони опасност тиме, што би изрично забранио загрљаје, стискање руку и т. с., ипак не би увек могао спречити, да не буде споразума знацима, погледима, покретима руку и т. д., који знаци, и ако су били кратки и брзо дати, ипак могу садржавати све, око чега се цела истрага окреће; сав труд, све оштроумље може бити изгубљено у једном једином тренутку, који се не може никад више повратити.

Веома опасна врста споразума могу бити још тајна писма притвореничка. За таква писма употребљавају се разна хемијска мастила. Врло су опасна сва она мастила, која се могу видети кад се угреју или натрљају изгорелом хартијом, пепелом, прашином и т. д., јер се сва та средства могу набавити у притвору. Ако је, на пример, писано раствором клорокобалта, довољно је да се хартија само мало угреје крај пећи или над упаљеном жигицом, па да се писмо прочита. Ако је неко притворенику писао раствором гума-арабике, довољно је да се у писмо духнe, а за тим натрља пепелом, прашином, изгорелом хартијом, па ће се писмена јасно видети. Дувањем гума се услед топле паре раствори и постане лепљива, те тако кад се цела хартија натрља, онда се прашина или пепео прилепи за лепљива писмена, а неисписани део хартије остаје чист.

Нарочито су онасна она мастила, која се могу удејити да се час виде, а час да их нестане, јер тако притвореник може, кад му је год воља, да у притвор добијено писмо чита и садржину му уништава, а опасна су и с тога, што притвореник таквим мастилом може да води сумњиве прибелешке, којих садржину није рад да заборави. Кад год су му те ствари потребне, може се њима без икакве опасности користити.

Таквих мастила има много; најбоље је и најраспрострањеније тако звано Видеманско мастило: 1 део ланеног уља, 20 делова течног амонијака, 100 делова воде. То мастило мора се сваки пут пре умакања пера добро промућати, и све, што се њиме напише, може се прочитати кад се овлажи, а чим се осуши, на хартији се не познаје ништа више.

Врло је лако направити и према томе се много употребљава мастило, које се добија, кад се бакар раствори у солној киселини, којој се дода мало сумпорне киселине, и тај раствор се дотле водом разређује, докле оно, што се напише, не постане невидљиво. Кад се год тим мастилом написана хартија угреје, покажу се писмена у жутој боји, а нестаје их кад се хартија расхлади.

Врло велику пажњу ваља обраћати на сваки комадић хартије и не заборављати, да такав начин писања може већином да се удеји између редова каквог безазленог написа.

Из затвора се мучно могу на други начин и прошверцовати писма, осим таква, која су написана поменутим хемијским мастилима или млеком. Таква кореспонденција се већином протура из апсане у апсану, а шаље се и на поље. Па и кад се обрати пажња, да притвореник само под надзором пише писма, ипак се деси, кад надзор није добар, да притвореник то писмо замени с другим, које је раније написао или да за време писања неопажено дода неколико редака урином.

Зна се за један случај, да је једна притвореница у канцеларији заводила употребу тренутке, кад на њу није пажено, те је једно зашиљено дрвце влажила млеком из својих груди и тако између редова исписаних мастилом написала неколико редова млеком. Против таквог зла имају два средства: да се свако писмо, које иде у затвор или из њега излази, добро угреје (на пећи, или над лампом), или што је још боље: да се ни једно писмо не пушта у затвор, нити да се и једно пушта у спољни свет из затвора. Прво средство може се употребљавати увек, друго само у важним случајевима ислеђења. Кад дође какво писмо за притвореника, најбоље ће још бити, да га зовнемо преда се и прочитамо му га један пут, а по његовој жељи и више пута, али да писмо њему не предајемо. Ово је још у толико корисније, што у опште никаква хартија не ће ући у затворе, јер би притвореници иначе могли да пољине и крајеве писама употребе за своју кореспонденцију.

(наставите се)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Пресуде код општинских судова

(наставак)

Пресуде код општинских судова за повраћај ствари.

а., тужба.

Петру Ристићу, овдашњем трговцу, дао сам у залогу — реум — једне дијамантске минђуше, у вредности 190 динара, и он ми је на исте дао 60 динара, с тим, да му позајмљену суму вратим у року од три месеца.

По истеку рока, носио сам новац Петру и тражио моју заложену ствар натраг, но он је предају ствари и пријем новца непрестано одувожачио, док ми најзад није казао, да је заложене минђуше продао, пошто их нисам о условљеном року подигао.

Тужим га томе суду и молим, да га суд осуди, да ми моје минђуше, које сам му у залогу дао, врати или да ми најнади за њих вредност у 190 динара. Примљених од њега 60 динара на зајам, предајем суду у депозит до окончања овога спора. —

За доказ моје тражбе и тужбених навода, подносим реверс Петров, којим се признаје да је од мене минђуше у залогу — у реум — узео.

Основ тужбе, повраћај ствари.
Вредност тражбе, 190 динара.

Докази писмени.

Молим, да се Петар осуди да ми накнади плаћену таксу и на име трошка и дангубе 20 динара.

29. марта 1898. год.

Ваљево

б., исправа.

Милош Јовановић, терзија овд., дао ми је једне дијамантске минђуше у залогу, на које сам му дао 60 динара, с тим, да ми ову суму новаца врати у року од три месеца, рачунајући од данас. У случају да ми ову суму о року не врати, онда заложена ствар остаје моја својина и ја сам је властан продати и из ње се наплатити.

2. јануара 1898. год.

Ваљево

Милош Јовановић
терзија.

NB. Исправе текст је штампан, само речи које су подвучене, попуњене су рукописом туженога Петра.

в., белешка судска.

Рађено у суду општине ваљевске 4. априла 1898. год.

Белешка по спору

Милоша Јовановића, терзије овд.

против

Петра Ристића, трговца овд.

Због повраћаја ствари у вредности 190 динара.

Судили судије:

М. Нешић

Ј. Секулић

И. Спасић.

Бележио деловођа:

М. Станић.

На рочишту су обе парничне стране. Тужилац овласти, да га до окончења свога спора пуноважно заступа Ј. Арсић, адвокат овд. Такса у 1 динар у таксеним маркама наплаћена, прилепљена и прописно уништена.

Парничари се нису могли поравнати.

Заступник тужиоца оста у свему при својој тужби, тражећи да се тужени осуди, да његовом властодавцу заложену ствар врати и депоновани новац прими, а да му накнади на име парничких трошкова 20 динара. За данашњи представник тражи 12 динара.

Тужени рече: из саме исправе, коју тужилац подноси за доказ, види се, какви су услови о датом зајму, на заложену ствар. Тужилац о року није испунио своју обавезу и он је ствар после тога уговореног рока, као своју својину продао. Не пристаје да му ствар врати, или њену вредност накнади. Тражи да се тужилац одбије од тражења као неумесног. На име дангубе тражи 10 динара.

Заступник тужиоца рече: тужени и овде пред судом признаје, да је од мого властодавца примио у залогу дијамантске минђуше, којих вредност означену у тужби не побија. Данас, утврђено је, да овде постоји уговор о залози, а када то стоји, онда се ствар има тако и расправити. Према закону, онај који ствар у залогу узима, не може се из ње самовласно наплаћивати, но може суму дату на заложену ствар после протеклог рока преко суда тражити, из залоге, продајом исте. То тужени није чинио, за то је дужан ствар заложену вратити, или накнадити вредност исте. Поднета исправа не веже тужиоца, но само туженог, јер се из исте не види потпис и обавеза његова, да пристаје на услове положене у исправи. Па да се узме да и наспрам тужиоца има ова исправа његове обавезе, опет иста не вреди с тога, што није од стране онога, који се обвезује својеручно написана и потписана, јер то је закон изрично наређује.

г., судски разлоги.

Тужена страна није ништа приметила на вредност ствари означену у тужби.

Поднета исправа нема никакве законске вредности, јер не одговара прописима § 189. и 192. грађ. поступка. Према чему, иста се у овом случају не може ни узимати у обзор, као какав доказ за парничне стране.

Тужени признаје, да је од тужиоца ствари узео, у реум — залогу. — Тужилац није ништа приметио противу року о трајању залоге. Дакле, има се узети да је рок за узети

зајам био три месеца. По истеку тога рока, тужени је имао права за наплату истог зајма из заложене ствари, но не самовласно, но путем надлежне власти — § 843. грађ. закона. Но он то није чинио, но је, како вели, ствар сматрајући као своју својину отуђио. Тим својим, противузаконим и недозвољеним поступком, навукао је на себе одговорност, за најнаду вредности заложене ствари, на шта се има и осудити. С тога суд општине ваљевске на основу § 6. и 13. грађ. пост.

Пресуђује:

Да тужени врати тужиоцу минђуше дијамантске, које је од њега у залогу примио, или, да му накнади вредност њихову у 190 динара, да му накнади плаћену суду таксу у 840 динара, и на име парничких трошкова 10 динара.

Депозит у 60 динара положен од стране тужиоца служиће за извршење пресуде.

Пресуда одмах јавно у суду саопштена парничарима.

Од суда општине ваљевске, 4. априла 1898. год. № 2754
Ваљево.

Судије:

М. Нешић

Ј. Секулић

П. Станић

NB. Заведи белешку протокол суђења.

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИСКОГ ЧИНОВНИКА.

(у преводу М. П. Јовановића).

13. ОРУЖНИ САХАТ.

„Ecco signori, на месту смо. Тамо, иза оне борове шумице, сељаково је имање. Само сто корака још, па ћете бити тамо.“

„Онда напред; што си стао, кад смо тако близу?“

„Не смем, господине официру; корак даље — може ме живота стати.“

„Па тешто!“ Уз то официр галатно опсова и, претећи, извуче сабљу из корица. У том паде на мишицу му једна умирљива рука.

„Момак не каже ништа ружно, госп. поручниче. Он зна да овде има људи, који би услугу што нам је чини сматрали као издају, те се не би устезали ножем је осветити. Но наше намере боље је да га отпустимо.“ Ово говораше неки средовечан човек, у цивилном оделу, само службена капа, коју ношао, казиваше да је чиновник.

„На вашу одговорност, госп. полициски помоћниче. Кад бих се ја питао, сва би та пашчад морала доћи под нож.“

Чиновник не одговори ништа, него пружи сељачету, које их је довело, мало новца и оно се, заблагодаривши, брзо удаљи.

„Новац не презиру, па ма био и аустрички“, мрмљаше поручник. Одаламио бих ја њега неколико пута пљоштимице сабљом, па би му то била најбоља награда за услуге. Ко нам јамчи, да неће отићи тамо и издати нас?“

„To, у колико познајем људе, не могу да верујем. А и коме би нас издао? Гарibalдовци још нису близу, а у овом сељачком свету и најусијаније главе добро ће се промислити пре него што би покушале подићи руку против наоружаних војника.“

„Требало би само да покушају. Сваки би од мојих људи, и ако су заморени данашњим дугим маршем, добио десетак ових патрона. — Ах, најпосле дођосмо до циља; момак као да нас није варао, ако је тамо колеба тога — тога — како се зове та сељачина?“

„Бортоло Марони.“

„Марони врло добро знам да ту има нешто с италијанским кестеновима*). Сад ћемо ми њих извадити из ватре, а да прсте не опечемо.“

Поручник се и сам наслеђа своме „вицу“ и, кад експедиција дође на неколико корака пред колебу, командова: стой!

Но ће се беше спустила. Изнад силних брда беху разастри тешки црни облаци, из којих с временом на време севаху муње,

*) Хоће да рече, да се не могаде одмах сетити имена овога човека, а знао је да је слично добним за јело маронским кестеповима.

чаробно осветљујући ове кршне крајеве. Природа даваше верну слику политичког стања земље. И нада-ње се подизао с југа при облаци буре. То беше почетком јула 1866. У пркос сјајној победи аустријског оружја код Кустоце, граница италијанске Тиролске беше у опасности од Италијана, нарочито од чета Гарибалдијевих. И унутра у земљи иредента*) је опет подизала главу. По неки Тиролац-Италијанац већ је био отишao под заставу Гарибалдијеву, а већина смотрено очекиваше развитак дogađajā, па да у повољном трентку устане на отворену буну. С обзиром на мало војске у овоме крају, опасност не беше мала. Политичке власти морадоше због тога добро мотрити. И данашња експедиција полициског помоћника с мајлом групом војника беше једна мера против припремане побуне. Власти је поверијиво јављено да се у имању или крај имања Бортола Маронија, на алпској висоравни Ц. близу границе италијанске, налази велики депо оружја, које је ту сместила иредентска пропаганда, да би се њиме одмах наоружали добровољци италијанске Тиролске, чим би Гарибалди упао у Тиролску. Ово није смело остати неизвиђено, за то полициски помоћник Л. беше уз припомоћ војне патроле, којом је командовао поручник Р., изаслат на означену место, да извиди шта има у ствари и да према томе предузме потребне мере.

Полициски чиновник корачаше напред и покушао да отвори врата. Она беху закључана. „Значајно“, рече чиновник, „то иначе није обичај. У селу Марони зацело не чувају благо“.

„Злато и сребро не, али гвожђе чувају“, примети поручник.

„Зар под својим кровом? Толико памети још има у њих, да тако не раде. У осталом сад ћемо сазнати што се закључавају.“

Полициски помоћник куцаше на вратима. Из колебе нико се не јавља. Тек на поновљено куцање показа се једна глава кроз оквир прозорски, али се због помрчине ништа више не могаде распознати.

„Ко је то? питаше женски глас.

„Отварај, млада, хоћемо да јеђемо!“

„Муж ми није код куће.“

„До врага“, загрме поручник, „то нам можете и унутра казати, та већ киша почиње. Отварајте, или ћу с војницима извалити врата!“ То поможе. Главе одмах нестаде с прозора, кућаонаца би враћена и на вратима се појави сељанка са свећом у руци.

„Ако не мислите на какво зло, улазите“, рече она, не показујући се ни мало уплашена због ове изненадне посете. Јошмо у једну доста велику просторију, коју слабо осветљаваше ватра, која је на отвореном огњишту горела. То беше кујна, а по италијанском обичају у исто време и соба за становље у кући. „С овим се морате задовољити“, рече жена. У нашем дому има само још две собе, у једној спавам ја с мужем, а у другој наша кћи Пија. При том показа руком на девојче, које неким дрветом мешаше качамак у котлу над ватром. Девојче једва ако је имало петнаест година и беше од оне грубе планинске деце италијанске Тиролске, али никако не и без дражи.

„Сами ћемо се уверити чега има у вашем сељачком дому“, мрмљаше официр и заповеди војницима да оставе пушке. „Пре свега гледајте, да имамо што јести.“

„Качамак или сир, другог ничег нема овде.“

„Зар ни млека, ни масла?“

„Не, краве су на Алпима.“

„Дакле, коњушнице и тор празни су?“

„Јест, г. официру.“

„Лепо, моји ће се људи тамо сместити.“

Жена се не успротиви, не питаше ни шта има то да значи. Ратно време као да беше људе припремило на све.

Полициски чиновник и официр посқидаше своје ствари, па седоше на две дрвене и расклиматане столице близу огњишта, а војници се спустише поред стола. Пија диже котлић

с качамаком, заменивши га неким великим судом, и оде с матером да донесе потребну количину кукурузна брашна.

„Држим да смо у залуд ишли, г. полициски помоћниче“, примети поручник потмулим гласом. „Бедна колеба не изгледа да у себи скрива оружни магацин. Па онда, јамично не би иредентовци оставили само две жене да га чувају.“

„Ваш је суд преухитрен, г. поручниче. Вест, коју имамо, из сигурна је извора. Она и не каже да се слагалиште оружја има тражити у овој колеби. По свима знајама, имамо послана људима смотреним и морамо паметно поступати.“

„Проклета експедиција, волео бих да бијем бој противу две хиљаде црвених кошуљана*), него да по овим брдима, Богу за леђима, тумарам и тражим неке кртије-пушке, којих може бити има само у фантазији какве сељачине, која је својом вести хтела да заради коју форинту.“

„Што се мене тиче, уверен сам да оружја има скривенога“, примети почициски чиновник хладно.

„Онда ћу га ја наћи, г. помоћниче, а моји људи биће прави керови за трифле, ако га нађуше.“

Мати и кћи вратише се, и овај се разговор прекиде. Оне стадоше заједно правити качамак, не говорећи при том ни једне речи. Поручник Р. покуша да проговори нешто с Пијом, али се одмах ману тога, видећи како су јој речи скупе, па за то сам припали цигару на ватри и нездадовољно је стаде пушти.

Било је већ у велико ноћ, док стаса вечера, те се мало прихватисмо. На пољу је било врло рђаво, ветар је продирао у колебу кроз саставке њене, а киша је јако удараја о кров.

„До ћавола, данас се ништа више не може радити, за то ће бити најбоље да пустим људе да спавају. Сутра ће тим раније бити на ногама. Еј, жено, води нас у коњушницу“, заповеди поручник.

„Држим да би људима овде било боље“, примети жена Маронијева.

„Неће да нас води у коњушницу, врло сумњиво“, прашану поручник полициском чиновнику, па за тим грмну најјачим гласом:

„Али ја хоћу тамо! Напред, марш!“

Без икаква поговора више, сељанка узе фењер и одведе војнике у коњушницу, која је била ту одмах уз колебу. Полициски чиновник остао сам с девојчетом, које је прало котао и стаде њеним провинцијским дијалектом, којим он потпуно владаше, запиткивати је тек само ради разговора. Пија га слушаше с изненађењем и, што не испаде за руком официру, то учини полиц. чиновник: приволе девојче да је у разговор и тако задоби њено поверење, којим се надао доцније још користити.

Пија беше већ одавно свршила свој посао и полиц. помоћник не знајаше чиме да објасни што се официр и жена Маронијева толико задржаше, кад се врата отворише и поручник јурну унутра.

„Гледајте тамо, г. помоћниче, шта ће оно бити?“ викну он и показа ми неку око стотину корака далеку ломачу, из које се силен пламен у небо подизао.

„Наши лисници, које смо за зиму тамо зденули, у пла-мену су“, рече сељанка, која сад тако исто журно и сва мокра је у кућу.

„Ко је то запалио?“ викну поручник.

„Ваљада неко од ваших војника, који је ту у близини пуштио.“

„Шта трабуњаш? Шта ће моји људи тамо?“

„Шта знам? Они и по коњушници сад копају, а нису ме за то питали“, одговори жена, намрштено погледајући.

Полициски помоћник сад знајаше све. Поручник беше пренаглио, хтео је оружје да проналази на своју руку. Жена је дала пламени знак и сад може бити све изгубљено.

„Моји ће људи ватру угасити“, рече официр и одмах изађе.

„Немојте, то ће и киша учипити“, викну за њим сељанка, па и она изађе.

Поручнику, кад се окрете да брзо изађе, испаде нешто и звекну. Пија се саже и подиже ствар. То беше компас, велики као какав женски сахат.

*) Иредентовци ношају блузу од црвена платна.

Ир.

*) Под тим именом Italia irredenta, што значи неискупљена, неослобођена Италија, стојау и још стоје удржени италијански родољуби у циљу сједињења свих области, које италијански језиком говоре, с краљевином Италијом. Иредента је тиме управљена против Аустрије.

Пр.

„Официр изгуби свој сахат“, рече она, радознало заглеђајући ствар, „али то је неки чудан сахат, ја се у ње не разумем.“

„Наравно, необичан сахат“, примети помоћник смешећи се — „сахат за оружје.“

„Сахат за оружје?“ упита девојчица радознало, „ја никад нисам што чула о таком сахату.“

„То верујем, дете; такав сахат са свим је нов проналазак.“

„А за шта служи тај сахат?“

„Одмах ћу ти објаснити. Видиш црну иглу у сахату. Узми ону гвоздену варјачу и принеси је сахату близу. Тако, добро. Пази како игла својим врхом показује тамо, где ти држиш кашуку.“

„Јест, јест, чудновато! викну девојче, коме ствар очевидно чинише задовољство.

„Па на што то, чему служи?“ упита за тим.

„Да покаже место, где стоји скривено гвоздено оружје.“

„Боже! Кад би официр имао уза се сахат код лисника...“

„Врх од игле одао би му, да под њим има скривена оружја“, упаде јој у реч полициски чиновник, гласом који прети. Девојче паде на колена и, подигнувши руке, стаде молити за милост.

„Misericordia, несрећа, будите милостиви према сиротом оцу моме!“

Полициски чиновник знајаше сад све. Без одговора, изађе напоље.

.....Још исте ноћи, пошто је киша угасила ватру, штистише војници пепео са згаришта и разгрнуша земљу. После напорна рада, наиђоше на неку шупљу стену, у којој беше читав магацин употребљивих пушака и другог оружја. Марони и његови другови, који су, служећи иреденти, све ово оружје ту сложили, наравно беху побегли, ономенути на време оним ватреним стубом, а угљен и пепео зденутих лисника јамачно би остао најsigурније сокровиште оружја, да га није проказао поручников „оружни сахат“....

ЕЛЕКТРИЦИТЕТ И ЊЕГОВА КАЗНЕНОПРАВНА ЗАШТИТА

Под овим натписом, бечка *Нова Слободна Преса* ових дана донела је један чланак, који заслужује и нашу пажњу, за то га овде доносимо у целини. Он гласи:

Прошле зиме први пут је један аустрички суд судио о једном случају, који се, у суштини својој, типички састоји у овоме:

Неко је из спроводника главне електричне станице, без знања и допуштења власника овога предузећа, у намери противуправног присвајања, узимао електричну струју, било ради осветљења или преношења снаге, и тиме наносио штету зајводу за електрицитет. Овај по себи зацело не баш необичан и уз то врло прост догађај, изнео је на видик питања и мњења, која су у стручним круговима предмет научног оцењивања. Та расуђивања врзу се око овога: „Може ли бити крађа електрицитета?“ и: „Шта је, с правног гледишта, електрицитет?“ Ствар је занимала, најпре, судове у немачкоме царству, где су од године 1896. о оваким конкретним случајима давана мњења и доношene одлуке и од стране највиших инстанција. Пошто се примена електрицитета све више шири и у нашој отаџбини (Аустрији) на све могуће начине, није могло проћи без прилике да иста питања не настану и у нас.

Правилно правно схватање мало час поменуте противуправне радње заиста је ванредно тешко, нарочито у колико о том ваља судити, да ли ту доиста има оног преступа противу својине, који би се, како би на први поглед могло изгледати, квалификовao као крађа. Аустр. казнени законик у свом §. 171. поставља као критерију за крађу ову одредбу: „Ко ради своје користи узме туђу покретну ствар из државине другога, а без пристанка овога — чини крађу.“ Држећи се одредбе немачког казненог законика, која исто тако гласи, немачки судови у први мах решавају скоро без изузетка, да, према закону, у оном намерном, бесправном и некоректном узимању електрицитета нема крађе, из разлога тога, што је крађа, а тако и превара, могућа само код какве (покретне) „ствари“, дакле на каквом „тешеном“ добру. А тешене ствари, како школа учи још од римског права, само су оне, које се могу ухватити и

опипати. Те особине, с правом се вели, електрицитет никако нема, нити се у научним дефиницијама ове природне спаге може наћи каква ослонца за појам о њему као о ствари.“ Ко би данас и знао објаснити шта је баш управо електрицитет? Неки тврде да је то бајаги неки „флуид“, већина, пак, са исто толико поуздана, сматра га само као неко „стане“, изазвано појавима, чији су узроци још неиспитани. Зар није недавно један од најславнијих електротехничара, на жалост ту скоро су више рано преминули Галилео Ферари, покушао да конструише неки појам о електрицитету, па и из његових, и ако лепих и поезијом надахнутих речи, види се оно „не знамо.“ Правнику као практичару и не остаје, дакле, ништа, него да каже: Кад природна наука до данас о томе ништа није јасно изрекла, још мање може бити задатак јуриспруденције и судства да аподиктички решава о суштини појава, који је чисто физикалан.

Али нека електрицитет заиста и не би имао ничег материјалног, тешеног у себи, нека, дакле, не би био ништа друго него једно „стане“ или „снага“, здрав разум при свем том не може затворити очи пред тим, да је самовољно и бесправно узимање електрицитета, који се производи и продаје, те је по томе економско добро, које на пијаци има своју вредност, да је тако противправно узимање електрицитета радња, за коју ваља казнити, и која према томе треба да се подведе под казнени закон. Ма како било са појмом електрицитета, извесно је да овај постоји, јер се спољашње јавља и силоно показује, непоречно је да је ту. За ово је потпун доказ већ сам тај случај, што се електрицитет може присвајати, одузети од произвођача, кога он стаје рада и новаца. Правди и правном осећању потпуно ће се одговорити, ако се ради схватања електричне енергије као ствари, не будемо бојажљиво придржавали разликовања да ли што тешен и материјално постоји или не, а са економског гледишта оправдано је, да електрицитет, који је тек у најновије време постао предмет саобраћаја, буде у том саобраћају и правно што боље заштићен.

Оно, што избија на површину при овом, јесте, да ли је електрицитет „снага“ или „материја“, али ће ваљда бити најправилније, да се схвати да је из обојега сложен, да су снага и материја нераздвојни и да једна без друге не може ни бити. Са свим исто спорно питање беше преће, кад је пронађен и практички примењен „светлени гас.“ Али ту је брзо сву сумњу разбио факат, да је гас несумњиво материја, јер се извесним хемиским процесом може довести у течно стање. Према овоме значајне су речи једног од најбољих савремених правника, професора Дрибурга, о појму електрицитета као ствари, а које од прилике казују, да појам о ствари, како се он у римском праву и доцније у току времена до данас утврдио, не сме се никако сматрати као непроменљив и строго омеђен за сва времена и за све правне случајеве. У осталом, и он мисли, да приватноправно објашњење појма ствари никако није пресудно за казненоправна суђења, чија највиша сврха мора бити да осигура правно стање за сва добра и да их чува од злонамерних напада. Да правни појмови не треба да су укочене, окоштане слике, кроз сва времена консервоване, него да их ваља подмлађивати живим духом модернога времена и бистријим посматрањем, показује нам на пример конструкција оног правног појма, који је познат као „умна својина“ и који је за собом павукаo и „крађу“ те врсте. Наше модерно правништво већ у овом праву ауторства одлучно се уздиgło на схватање, да сваком добру, тешеном, материјалном или умном, припада заштита од стране права.

Ово примењено на наш спорни случај не може друкче гласити, него да неко, ко самовласно одведе електрицитет из какве жице или иначе, да би се противправно користио, и тиме другог оштети, заслужује казну. Ако по непоречним принципима не сме бити изречена казна без законске норме, онда то оправдава само последицу, да се правни појам крађе, ако није довољан и за овај случај, према новијем напретку и савременим тековинама тако конструише, да прими у себе и оне преступе, који дојако изгледају као изузети од тога, што се за њих није ни знало. Може бити да се с аустријским казненим законом ради гоњења ове противуправне радње може помоћи и на други начин, на име применом §. 197., тумачећи по њему овако себично присвајање електрицитета као превару, јер је лукавом радњом неко доведен у заблуду, те је претрпео штету у свом добру и праву. Овака примена овог параграфа

задовољила би интерес јавног морала. Тако је и урадио аустријски суд, квалификујући кривицу као превару и судећи је уз то још као у стицају са оним довођењем у опасност телесне сигурности, услед самовољног и нестручног мешања у посао спровођења електричитета.

Али је још од веће важности, да се створи несумњива извесност, да је електричитету, који, на начин како се данас производи, представља једну велику вредност, загарантована најпростијима казненонправна заштита у корист његових производија, па ма се и законодавство према томе морало подешавати и мењати. По најновијој практици немачких судова, те потребе нема више за немачку царевину, јер се тамо махом саглашавају сада да може бити крађе електричитета, и оваке кривице казне се по закону који већ постоји са свим као крађа. Друкчије је у Аустрији, где се то још не може да прими према закону за крађу. Ту извесно може служити као пример, коме треба подражавати, што је у Енглеској из истог повода захтевана као нужна санкција законска, на име да се обнародује нарочити законски акт, који ће изречно казнити као крађу противправно узимање електричитета.

* * *

Производња електричитета и његова све разноврснија примена и у нас неминовно изазива потребу сличних премишљања и нужних законских одређивања, која би му давала по потребну правну заштиту, јер без сумње кривице ове врсте у Србији не би се могле подводити ни под досадањи појам крађе, ни под појам преваре, одређени прописима §§. 220. и 251. нашег казненога законика.

18. августа 1898. год.

у Београду

М. И. Јов.

ГЛАД

(из вележака једнога полицајца)

Покрупан, окопчат човек, испучених јагодица а упалих очију, пожутела лица и кривих ногу, то је познати лопов Петар Жагрић, родом из Д. Б—ца. Пре неколико дана пуштен је са робије. Може му бити око тридесет и пет година и ако на први поглед изгледа много старији. Никад се није женио, није му дала робија. Прву већу крађу извршио је у својој осамнаестој години, а другу у двадесетој петој. Почеко је краћом јагањаца, а продужио је да обија вајате. Један грех ствара други.

Данас одговара за извршено разбојништво над Цветом, снахом Јована Перића из В—а. Сама Цвета познала га је и означила за учиниоца овога дела. Кад ми га доведоше, изгледео је миран, као да је обичним послом дошао власти. По неки пут само дигне главу према таваници, заколута очима и потмуло уздане. Али ја нисам у први мах на то обраћао пажњу. Мислио сам: стара робијашка послана. По правилу, кад какав бивши робијаш одговара за нову кривицу, он се прави или безазлен као дете, или подражава страдалника, који на правди пати. А обично се уме претварати одличном вештином. Као каква стара глумица... Али мени код Петра друго нешто изазва саучешће. Имао је неки болешљив израз као после тешке болести. Влед, са модрим затегнутим усницима, а малаксало се погрбио. То се већ не може подражавати.

„Па ти, Петре, и опет овамо,“ ослових га после кратког посматрања. „Теби робија ништа не помаже!“

Он слеже раменима и наже главом у напред. Нека тамна сен пређе му преко лица, а прсте укопа у дланове.

„Очију ми мојих, господине, морао сам. Ја сам некад крао за то што сам хтео — био сам баш прави лопов, — али ме сад злo натера те учиних несрећу...“

„Ене, а какво зло?!“

„Глад, господине, глад. Ја знам шта ме чека, али нисам могао више да гладујем.“

„Па што ниси ишао да радиш, да зарадиш?“

„Нема нигде посла за старог робијаша, господине. Сви са мном лепо, али ме се сви клоне. Ако хоћеш да ме слушаш да ти испричам целу невољу. Нећу те ни за длаку слагати!“

Сав израз био је одлучан и убедљив. Дозволих му, а он настави:

„Ти већ знаш кад се оно вратих са робије. У очи Митровдана... Е, дођем у село. Бога ми ти кажем, зарек'о сам се кад сам пуштен, да више ни туђ влат не узмем, ама кад дођох у село у мало не направих сто јада... Знао сам и раније да ми је све и сва продато за кривичне трошкове — и за прву крађу продате су ми две њиве, — али ме са свим огорчи кад се својим очима уверих да је све моје имање постало туђе. Прво најдох на забран у „Листу“. — знаш к'о коса је, — и упитах једно чобанче; „чији је?“ Вели: „Сад је Обрадовић.“ Распитам и за остало. Њива у „Потесу“ Вемића; ливада Симе Рђе; виноград неког из Бабића. Смрче ми се пред очима... Дођем и своме дому. За ња нисам смео ни да питам оно дете... Било је већ пред вече. У „кући“ се разбуктала ватра, а око ње играју се и скчују троје деце. Угледах и домаћицу где нешто послује око лонца.

„Ој, домаћице!“

„Ој!“

„Чији беше овај дом?“

„Марка Јовића. А ко си ти?“

Не рекох. Нешто ми лупи по глави као врљиком, а вилице ми се стегоше. После ми крв заигра, и узе ме неки бес... Дохватим се за нож. Хтедох да јурнем унутра и да починим чуда од оне нејачи и од сваког, кога стигнем... Али хвала Богу! Нису ми они криви, помислих на један мах, па јурнем из села као луд. Уплаших се од сама себе... Не знам ни ја колико сам трчао. Кад посустанем, био сам већ далеко у неким забранима... Где ћу сад? Еј, кукавац сињи шта сам учинио? Проклета крађа, докле ме доведе! Немам више ни куће, ни кућишта. Го сам као пиштолј. И птица има склоништа, а ја немам... И заплачам као мало дете. Није што хоћу, него сузе саме теку...“

Још исте вечери одем у Топлицу код Ђоце механије. Понудим се у службу. Кад му рекох ко сам и шта сам, даде ми ракију и каза да има доста слугу. Видех да лаже, али боји се човек... Имао сам код себе још дваест паре. То ми је свега остало од оних десет динара, које сам на робији зарадио. Остало сам утрошио на опанке и пут. Купим за толико леба те повечерам и одем даље. Заоћим у једној колеби у пољу.

Сутра дан — гладан. Крче ми прева као натоварена араба. Потпишем се добро, па пођем да трајим после... Да не причам дуго... Обишао сам тога дана неколико домова и ништа. Чим ме познаду, веле, не треба им посленик. Неће нико да стрепи.. И не залежи се цео дан, ама ни мрве. Већ поче да ме боле мешина. Кад би пред вече наиђем на један добар извор и узмем пити. Али не помаже. Ја пијем, а оно ми се враћа. Хтедох да где се срвнем да замолим коју кору, али не могу. Погђем, па се вратим... Срамота ме!.. У мрклу ноћ узмем јести неко лишће и трњине. Мало поутишам глад. Легнем у један ендек и најпосле заспим.

Сутра дан исто. Ни после, ни леба. Еј, што ме пустише са робије! Тамо бар има леба... Тога сам дана једва ишао, а у мешини ме пеће као жива жеравица. А на лишће и трњине ни погледати. Нешто ми се стужило од њих...“

Тако, господине, и трећи дан. Само тада већ нисам ни тражио после. Лежим изнемогао у једном шумарку, па гледам у небо и вељим:

„Еј, боже да ли те има! Види муке моје и смиљу се!“

А око мене се све у наоколу окреће и подигрује као у колу.

У том удари туда нечије дете. Носи торбицу о рамену а румени му обращени к'о руже. Веће се кроз дрвље, па све мени ближе. Ја њега гледам, гледам, и од једном скочим. Не знам шта ми би! Они румени образи учинише ми се као најбоље печење, и дође ми да их загризем. Толико бејах гладан.. Дете врисну и одскочи у страну, па наже бегати, а како зане торбицом о неке грађе врвца се прекида и торба оста. Прекрстим се. Опрости Боже, шта хтедох да урадим. Да једем жива двоношца.

Брзо узмем торбу и на моју срећу у њој нађем комадић сира и парченце проје. У два залогаја све поједем. Истресем и оне мрве, па и њих поједем.. То ме мало окрепи... Седим па мислим шта ћу сад да ради? Вала идем да трајим после још код Ружића, а ако и ту не добијем обићу нечији млекар у сред дана. Није право да умрем од глади к'о пас. Боље и куршум.

Таман ја тако премишљам, а издаље путем удари Перићева снаха. Човек јој је негде на послу, па му носи ручак. У једној руци држи лонац, а у другој заструг сира и пола проје,

Беше још подалеко, али лепо осетим мириш од пасуља, што је у лонцу. Нисам могао више издржати од глади. Учини ми се да онај лонац вреди царева блага и више. Дохватим једну повећу облицу, па брже на пут. Она пред мене, а ја „стој!“ Жена поче бегати, а ја оном облицом по глави. Она паде к'о свећа. После сам сазнао шта сам урадио.. Дохватим оне судове и проју и утечем у гостиш. Ту се слатко наједем Никад слађе нисам јео. Било је за двојицу, а ја сам све за час појео... Сад се сетим и оне несрћенице. Биј ме је жао. Сијем на пут, а она још лежи. Једва душом миче, а крв јој из главе лопи. Брже донесем у весу воде са потока и станем је полијати. Имао сам муке док је повратих. А кад она отвори очи, ја је оставим и одем у планину. Ту сте ме и нашли. Нисам се баш ни крио.

Ето, господине, то ме на зло нагони. А сад судите како знате. Ваља право рећи: и крив сам. Да још некад не украдох оно јагње не би сад ово патио.“

И загрцу се дугим, загушљивим плачем. М.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Никола Јовановић, фалсификатор и варалица. Августа 17. тек. год. спроведен је Управи београдског казненог завода на издржавање двогодишње робије један фалсификатор par excellence, једна варалица, која је у књигама Управе казненог завода заведена под именом Николе Јовановића. Ова индивидуа у размаку од једног месеца дана, прошле год. октобра и новембра м-ца извршила је овде у Београду две преваре и један покушај исте. Да није на велику срећу београђана, ухвачен, када је покушао да изврши и трећу превару, ко зна колико би београдских трговаца закукalo због ове варалице, која се у својим неваљалим операцијама, послужила именом и кредитом једног свог рођака — честитог и уваженог трговца Ћупријског.

Са писмима, која је сам писао и на којима је фалсификовала потпис свога ујака, овај Никола преварио је г.г. Илију Милишића и Стевана Ђ. Танасковића, трг. овд. и дигао: првоме 147, а другоме 187 динара. Кад је на исти начин покушао, да превари, и г. Светозара Стојадиновића, овд. трг. — насео је. Г. Стојадиновић, који је раније био много варан писмима и педуљицама, познатих варалица: Светислава Цветковића и Влајка Атанацковића, био је овога пута обазрив и није одмах исплатио Николи 200 динар, колико је тражио на основу писма свога ујака, већ је прво телеграфским путем тражио одобрење. Одмах је од овога добио телеграфски одговор, али не да Николи изда тражени новац, већ да га преда полицији. То је било новембра м-ца пр. год.

Никола је своје крвице, које је извиђао кварт варошки, разуме се, признао.

Марта месеца тек. год. спроведен је суду на осуду, који је нашао, да постоји дело фалсификата, казнимо по §. 147. казненог зак. и с обзиром на његово малолетство пресудом својом од 29. априла тек. год. № 9592. осудио га је на две године робије. Пресуду су оснажили и виши судови.

Никола је родом из Параћина, тамо има честиту фамилију; нема му више од 20 год., средњег је раста, прномањаст, у лицу пун, добро развијен.

Ако осуда на њега не буде имала никаква утицаја; ако из завода изиђе гори, но што је био кад је у њу ушао, — ми ћемо тада имати прилике, да Алексу Костића опишемо у другом издању. Свакако треба на њу обратити пажњу, јер којим је путем Никола пошао, мучно да неће ићи даље. Гледајмо да буде што мање жртава.

Јован Грујић—Лазић—Лазов. Поводом слике, коју смо изнели у 34. броју нашег листа, у рубрици под насловом „Ко

је ово“ од г. Предрага Обркножевића, писара среза студеничког добили смо овај извештај:

„Јована Грујића Лазића чија је слика и опис изашао у 34. броју „Полиц. Гласника“ а на страни 261, начелник среза качерског, округа рудничког пресудом својом од 6. априла тек. год. казнио је, као сумњиво лице, са три дана затвора и прогонством у Турску. При Јовану онда је нађен само турски пасош и ништа више. Акта о овој његовој осуди налазе се и сада у архиви начелника среза качерског. Из њих се може видети, да је Јован само за два дана, колико је као келнер био у Г. Милановцу, покрао свога газду.“

Како мени изгледа, Јован ће пре бити какав шпијун него злочинац, а то с тога, што је за кратко време пропутовао готово целу Србију, а нарочито крајеве: руднички, подрински и тимочки.“

Много је важнији извештај, који је начелник среза качерског актом својим од 13. тек. мца № 6292 доставио Управи града Београда. Исти се састоји из саслушања Арсенија Филиповића, служитеља пореског одељења поменутог среза, које гласи:

— „Године 1896. био сам потајник за хватање хајдука Бркића и осталих у окрузима ваљевском и подунавском. Јован Лазов, чија је слика изашла у 34. броју „Полиц. Гласника“ био је тада жандарм — редов у ваљевском жандармерији. одреду. Он је у Ваљеву извршио једну опасну крађу, због чега је био стављен под истрагу и у притвор од стране начелства округа ваљевског. Једне ноћи Јован у апсани извали фуруну и побегне. Да би му бегство, што пре и сигурније било, он одмах иза Ваљева пресече телеграф. жице на линiji Ваљево-Шабац, за тим сачека поштанска кола и на истима се одвезе за Шабац. По наређењу ондапњег окружног начелника г. Боже Мутавџића, ја сам за Јованом ишао у потеру

до Уба, али га нисам могао стићи. Јована врло добро познајем а тако исто познаје га и г. Петар Јевтић, жандармериски капетан, који је 1896 год. био командир ваљев. жандарм. одреда. Мислим, да се у архиви начелства окр. ваљевског и сада налазе акта ислеђења кривице његове.“

Уредништво од своје стране има да дода овим извешћима то: да је Јован спроведен команданту I. батаљона ст. кадра, код кога се сада под истрагом налази као војнички бегунац.

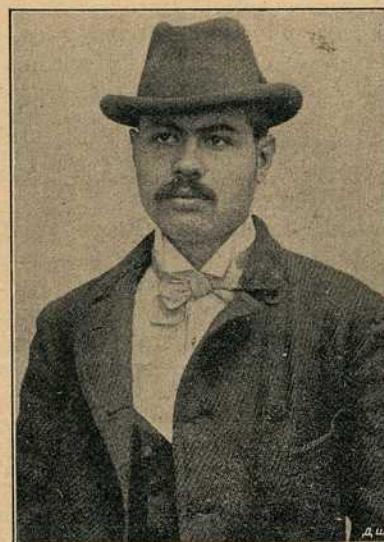
Како је он могао ступити у војску, после овога, што је о њему испричао служитељ Филиповић, треба да нам објасни садањи његов командант, коме скрећемо озбиљну пажњу на ово извешће о Јовану.

И за друге Јованове кривице, које су откривене потерницом у нашем листу, јамачно ће Јован одговарати пред судом, о чему ћемо у своје време известити читаоце.

ПОТЕРА.

Миле Жигић, слуга код Глише Вукосављевића, трг. из Шапца извршио је опасну крађу и однео у готову новац 400 дин., једну пушку двоцевку, која је са десне стране на цеви пресла и једне чизме половине, које су му на ногама. Миле има 27 год., стаса је средњег, косе риђе, образа пуних, чела широка, обра плавих, очију зелених. У оделу је немачком, са цицаном шареном кошуљом. Наређује се живо тражење. Пронађеног спровести начелству окр. подринског, с позивом на депешу Бр. 13244. или Управи града Београда на Бр. 18922.

Начелник, среза смедеревског депешом од 11. ов. м-ца Бр. 11950 доставио је следеће: „Из свеске сточних пасоша

општине коларске, непознати лопов отсекао је и украдао на дан 8. ов. м-ца три пасоса серија 534 Бр. 2045, 2046 и 2047.⁴ Наређује се потера за лоповом. Нарочиту пажњу ваља обратити на горње бројеве код сточних пасоса. Пронађеног лопова спровести стражарно среском начелнику у Смедерево с позивом на горњи број његов, или Управи града Београда на Бр. 18563.

Милоје Миладиновић—Ђекић, осуђеник пожаревачког казненог завода, побегао је са осуде 16 тек м-ца. Он има 24 год., родом је из села Мијатовца, среза беличког, округа моравског, високог је стаса, смеђе косе, плавих очију, округлих образа. За одбеглим Милојем наређује се најживље тражење. Пронађеног треба стражарно спровести управи пожаревачког казненог завода с позивом на Бр. 876. или Управи града Београда на Бр. 19087.

Мирко Стевановић—Тиквић, лопов и коцкар, извршио је овде опасну крађу и утекао некуда. Мирко је описан у 27. броју „Полицијског Гласника“ од ове године. Молим, да се нареди живо тражење и пронађени мени стражарно спроведе.⁵

Тако је гласио телеграм начелника среза јасеничког округа подунавског од 13. овог месеца.

У цељи брдје проналаска овог лопова, ми на овоме месту понова доносимо слику његову.

Мирко је вешт лопов и варалица; треба прочитати његов опис на стр. 268. у 27. броју од ове године, из кога ће се видети његове „финесе“ у измишљању, како ће до новаца доћи.

Пронађеног треба под јаком стражаром спровести дотичном среском начелнику с позивом на горњу депешу његову, или Управи града Београда на Бр. 18691.

Вучку Андићу, берберину из Чачка, ноћу између 29 и 30. пр. м-ца, отворен је дућан удећеним кључем, и из истог однесто му: два бријача, једне маказе, три пешкира, једна машина за шишаше са прибором, једна тамбура, једна бошча, — све у вредности 60 дин. Мисли се, да је ову крађу извршио **Петар Марковић—Крста Милошевић**, калфа берберски из Ниша, који се издаје за келнера, и кога тражи начелство окружничког депешом Бр. 9433. Наређује се живо тражење за лоповом и покрађом. Пронађеног лопова треба спровести стражарно начелству округа рудничког с позивом на Бр. 9185 или Управи гр. Београда на Бр. 18967.

Из свеске сточних пасоса општине јаворске одсечен је и украден један сточни пасос серија 29. Бр. 14153. Наређује се тражење лопова, кога са покрађом треба стражарно спровести начелнику среза моравичког, округа ужиčког, с позивом на његову депешу под Бр. 10062, или Управи града Београда на Бр. 18768.

Мијаилу Јанковићу, каф. из Београда, ноћу између 15. и 16. ов. месеца, непознати лопови укради су из бараке на постани у Раковици 28 ком. чаршава првених и белих асталских. Сумња се да су ову крађу извршили, **Мијаило Тасић** звани „Канча“ и Светозар Кишмаш келнери из Београда. Наређује се тражење за покрађом и лоповима. Пронађене спровести начелнику ср. врачарског с позивом на Бр. 10143, или Управи града Београда на Бр. 19276.

Дејан Митић, из Црвеног Града у Турској пре месец и по дана дошао је у кућу Спасе Ристића из истог места па овога покрао и одвео му жену Божану оставив у кући троје деце без ичијег надзора. По изјави оштећенога, Дејан је са Божаном и покрађом отишао у Параћин или Куприју, или у ту околину, али није искључена могућност да је и у ком

другом месту у Србији. Дејан има 25 година, раста омаленог, развијен, у лицу црвене косе, обрва смеђих. На себи има чакшире беле без шава, памуклију са рукавима, на глави фес без кићанке, на ногама ципеле или старо-србијанске опанке и турске шарене чарапе. Поред тога има још црне вунене ст. србијанске чакшире. Божана је танка, очију црних, косе црвене, у лицу пуна. На себи има белу гуњу дугачку тамошње старо-србијанске пошње, једну сукњу шарену на пруге и јелек бео вунен, на грудима шарен. Начелство округа врањског депешом № 10055 моли све полицијске власти за проналазак ових бегунаца—лопова. Пронађени могу се спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 19321.

Коста Димитријевић, родом из Крагујевца, који је био под истрагом и у притвору код начелства округа крагујевачког због једне опасне и једне просте крађе, — 8. тек. м-ца побегао је из притвора. Он има 17 год. средњег је раста, плав у опште.

Наређује се тражење за одбеглим Костом. Пронађеног треба стражарно спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 18823, или начелству окр. крагујевачког с позивом на Бр. 13753.

ТРАЖИСЕ.

Даринка, кћи Милутина Матића, из Тополе, нестала је 22. пр. месеца. Сумња се да је није когод одвео. Даринка има 16 год., обучена је била у сељачком оделу, лепа, стаса средњег, косе смеђе, лица округлог, пуног, очију плавих. Собом је однела неке женске ствари. Начелник среза јасеничког (окр. крагујевачког) депешом бр. 10663., моли све полицијске власти да Даринку у своме кругу потраже и њему упуте. Ако се ова пронађе у Београду онда Управи гр. Београда с позивом на Бр. 18286.

Миленко, син Николе Вучковића, теж. из Вошановца, побегао је од куће 2. тек. м-ца незнано где. Миленко има 13 год., средњег је раста, прне косе, плавих очију. Од одела има на себи кошуљу, гађе и гуњче; на ногама опанке, на глави сламни шешир. Тражи се. Пронађеног спровести начелнику среза млавског с позивом на његову депешу Бр. 13911. или Управи града Београда на Бр. 18852.

Борисав Тамбурић, брат оглашенога хајдука Драгомира Тамбурића из Златара, отумарао је негде од своје куће још пре 4 месеца. Борисав има 19 год. стаса је средњег, црномањаст. Од одела имао је на себи: гуњ и панталоне од пиротског шајка, шајкачу и обувен у опанцима. Начелство округа крушевачког, актом № 9074, моли све власти да се Борисав пронађе и њему упути. Може се спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 19283.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

У данашњем броју доносимо зграду канцеларија Управе града Београда. У идућим бројевима доносићемо и зграде других полицијских надлежстава у Србији, ако нам дотичне старешине буду послале фотографију.

И уз данашњу потерницу побеглог осуђеника пожаревачког казненог завода не можемо донети слику, а из истог разлога као што смо и раније приликом бегања осуђеника из тога завода јавили, — дакле зато што управа завода није дозволила сликаше свију осуђеника и ако је за то имала наредбу господина министра правде.

Стални сарадник нашега листа г. **Душан Алимпић**, писар крив. одељења Управе града Београда, указом од 18. ов. м., унапређен је за писара I. кл. Честитамо му.

Како је последњим указима више начелника и писара среских премештено у друге срезове, то их молимо, кад од дужности буду разрешени и пођу на нова определења, да нам јаве, како би им могли променити адресе, да им се бројеви не губе. У исто време, све оне вредне наше поверионице међу њима, молимо, да у она места где оду заузму се око прикупљања претплате и ширења нашега листа.